

správy trustu pro vstup do jiných obchodně-průmyslových podnikův (čl. 28.). Nejv. rada lid. hosp. se však nemísí v běžnou administrativní a operativní práci správy trustu (čl. 29.). Správa trustu je jmenována Nejv. radou lid. hosp. vždy na jeden rok, a čítá 3—5 členů i s předsedou. Možno též místo správy jmenovati jednotlivce jako samostatného správce trustu. Sesazení těchto orgánů je možno jen pro nehospodárnost neb jiné zločinné skutky. Velikost tantiém členům správy stanoví Nejv. rada lid. hosp. (čl. 30.). Za majetek a vedení trustu je správa jeho zodpovědná (čl. 31.). Rozhodování správy se děje většinou hlasů, při rovnosti jich dirimuje předseda (čl. 32.). Zhruba řečeno, správa trustu vede celé podnikání jeho, výrobu, nákup, prodej, opatrování si úvěru, přijímání i propouštění dělnictva (čl. 35.). Ovšem bylo již dříve řečeno, že Nejv. rada lid. hosp. stanoví jako rámec činnosti trustu výrobní plán a rozpočet, zejména pro výdaje. Ale je možno rozpočet tento s dodatečným svolením Nejv. rady lid. hosp. i překročiti (čl. 37.). V trustu organisuje se tříčlenná revisní komise jmenovaná Nejv. radou lid. hosp., jeden člen této komise je delegován příslušným odborovým dělnickým svazem (čl. 42.).

Amortisace, rezervní kapitál, rozdělení zisku. Trust provádí každoročně amortisaci svého zákl. kapitálu dle instrukcí Nejv. rady lid. hosp. (čl. 44.). Všechn zisk trustu připadá státnímu důchodu, s výjimkou zařazení nejméně 20% pro rezervní kapitál, a s výjimkou tantiém a odměn členům správy, dělnictvu a úřednictvu trustu, což vše určuje Nejv. rada lid. hosp. (čl. 45.).

Daně, ceny, zadávání a plnění objednávek. Daně platí trusty jako jiné soukromé podniky (čl. 47.), jsou členy bursy, určité prodejní ceny se jim mohou stanoviti jen v případě nutnosti (čl. 48.), při koupi a prodeji jsou trusty povinny — za jinak stejných podmínek — dávatí přednost státním orgánům a družstevním svazům (čl. 50.).

Čl. 51. a 52. jednají o zrušení a likvidaci trustu. St. Režný.

Služba soudcovská. Podle nedávné zprávy »Národních Listů« zapsáno jest na právnické fakultě university Karlovy kolem půl čtvrtá tisíce posluchačů. Zjistěte mnohemu napadne otázka, kde se tak značný počet právníků po absolvování studií umístí. A to jest zřejmě překvapujícím úkazem při velikém množství posluchačstva na jediné právnické fakultě, že tak nepatrný počet jeho vstupuje do přípravné služby soudcovské. Vezmeme-li do ruky soudcovský status, vidíme, že na př. v obvodu vrchního zemského soudu v Praze není obsazen úplně systemisovaný počet míst auskultantských (rovněž i soudců IX. hodnostní tř. i okresních soudců VIII. hodn. tř.) a rovněž tomu tak jest i na Moravě, na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Prohlížíme-li pak personální zprávy ve Věstníku ministerstva spravedlnosti, tu v každém čísle v rubrice »Úřadu se vzdali« čteme několik jmen auskultantů. Že pak právních praktikantů nastupuje úměrně tolik, aby aspoň odliv byl nahrazen přílivem, o tom se přesvědčíme pouhým srovnáním.

V čem spočívají příčiny úkazu toho? Mluví a píše se o nedostatečném honorování práce soudcovské. Ovšem nutno uvážiti důležitost a zodpovědnost práce soudcovy, k němuž každý občan se utíká, aby zde zjednal průchod právu, a s důvěrou se obrací k nazávislému a samostatnému soudci v nejrozmanitějších případech. Neodvažují se však uvěřiti tomu, že by právě tato důležitost a zodpovědnost úřadu soudcovského zrážela absolventy právnické fakulty od vstupu do přípravné služby soudcovské. Naopak proto, že soudce jest samostatný a nezávislý, že zvláštní jeho postavení samou ústavou jest zaručeno, má se náš dorost právnický — a právě ti nejzdatnější — snažiti dosíci úřadu soudcovského.

Náš dorost právnický musí uvážiti dvě otázky, a to: jaký význam má nerušený výkon soudnictví pro stát a jaký význam má dostatek českých a slovenských soudců pro národ.

Co se týče první otázky, odkazují kolegy na přednášky prof. Dra Hory, jehož slova o vznešenosti a důležitosti stavu soudcovského a o svě-

domitím vykonávání soudcovského úřadu dosud chovám v živé paměti a nikdy jich nezapomenu.

Pokud pak jde o druhou otázku, uvádím jen příkladmo: u krajského soudu v Čechách — možno říci ryze českého — byli oba vyšetřující soudci národnosti německé (dnes jen jeden), z 9 auskultantů a právních praktikantů 3 Němci, ze 4 referentů u státního zastupitelství jsou 2 Němci. A tito kolegové národnosti německé neovládají plyně jazyka státního. Jedním z nejnepatrnějších důsledků toho jest zdržování agendy. Není snad třeba, abych tu vyličoval, jaké následky by to mělo, kdyby měl se dnešní stav podržeti. Hk.

Pro celistvost Masarykovy university demonstrovalo minulého měsíce brněnské vysokoškolské studentstvo. Průběh zdařilé manifestace je znám z denního tisku. Je nutno však konstatovati, že stávka, která byla na všech vysokých školách v Brně úplná, nebyla jen projevem solidarity vysokoškolského studentstva všech kategorií, nýbrž i novým dokladem toho, že celá universita a také její integrující část, fakulta filosofická, naprosto již srostla s brněnským prostředím. Na pouhý náznak plánů, ohrožujících draze vybojovanou druhou českou universitu, reagovalo nejen studentstvo, ale i brněnská veřejnost a celá Morava tak vzrušeně a rozhořčeně, že podobné »úsporné« experimenty rázem a snad již definitivně zmizely. Naopak příznivý rozvoj mladé university, jehož předpoklady jsou v Brně jistě dány, vyžaduje rychlejšího tempa v pracích pro řádné vybavení její složek, zejména v otázce umístění jednotlivých vysokých škol. To platí především o ubohém provisoriu právnické fakulty, jehož neudržitelnost se všeobecně uznává. Proto s uspokojením zaznamenáváme zprávu některých denních listů, že již v příštím roce má se začít se stavbou vlastní budovy pro tuto fakultu, která se dosud tísní v části cizí budovy, dnešním požadavkům naprosto nevyhovující. Jen aby bylo možno důvěřovati podobným útěšným zprávám! — I K. —

V měnové politice naší není určitého cílevědomého programu. K závěru tomu došel na své přednášce v Národohospodářské společnosti předseda její Dr. Josef Fořt, jenž snažil se spolu najít cestu, po níž by měna našeho státu došla ku svému ozdravení.*) Osvědčiv případnými slovy, že stát náš nesmí prováděti měnovou politiku ani inflační, ani deflační, nýbrž jak nutno i v jiných oborech snažiti se o upevnění poměrů, tak nutno i měnu uklidniti, stabilisovati. Stabilisaci tuto nutno provésti tak, že poklesnutí kupní síly peněz zachytí se výší, jak až dosud nastalo, a hodnota peněz připoutá se ku jedinému prostředku stabilisačnímu: ku zlatu. Dr. Fořt jest v tomto ohledu metalistou, a nutno s ním rozhodně souhlasiti. Zachycení toto předpokládá však: aby státní rozpočet nebyl passivní, aby přizpůsobil se této platební hodnotě peněz, aby nebylo nebezpečí, že dříve nebo později z lombardovatelných, tedy inflaci eventuálně přivozujících pokladničních poukázek — vyvine se nakonec přímý apel na lis tiskařský, čímž by ovšem veškeré úsilí po udržení stabilisačního kursu bylo zmařeno. Platební bilance musí býti aktivní, neboť jenom tím udrží se stálost zahraničního kursu peněz našich. Právní řád musí býti upraven tak, aby byla zaručena volná souhra hospodářských sil ve výrobě se uplatňujících. V neposlední řadě stabilisační proces vyžaduje politický a hospodářský klid jak uvnitř, tak mimo hranice státu. Pokud jest obava, že namáhavou práci tu by mohla zvrátiti nějaká neočekávaná zápletka zahraniční, bylo by těžko s úspěchem o tento podnik se odvažovati. Ozdravení měny vyžaduje proto také mnoho psychologických předpokladů nejen u nás, nýbrž i u našich sousedů.

*) Rozšířený obsah této přednášky vyšel v zajímavé knize »Nástin měnového plánu stabilisačního«, Praha 1923, 16°, str. 117, cena Kč 8,00. Dostati lze ve spolku.